78. СУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ”
1320 гр. Банкя, ул. „Царибродска” № 5;
тел.: 02/9977072, e-mail: info-2201078@edu.mon.bg; http://www.78su.net

УТВЪРЖДАВАМ
Димитрийка Герасимова
Директор на 78. СУ „Христо Смирненски“

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА

УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

В 78. СУ “ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“

гр. БАНКЯ

учебна 2026-2027 година

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 *от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание № 16/09.09.2026 г. / съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14 от ЗПУО/ и утвърден със заповед №2357/14.09.2026 г.*

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ
2. НОРМАТИВНА ОСНОВА
3. РАЗДЕЛ ПЪРВИ - ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ
4. РАЗДЕЛ ВТОРИ - ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
   - 4.1.Глава I - Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към ученици и родители
   - 4.2. Глава II- Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към семейството
   - 4.3. Глава III - Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към колегите
   - 4.4. Глава IV - Родители
   - 4.5. Глава V – Обществен съвет
5. Раздел III КОМИСИЯ ПО ЕТИКА
6. Раздел IV КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ
7. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Училището е място, в което се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.

Етичният кодекс на 78. СУ "Христо Смирненски" е разработен от директора на училището, комисия от педагогически специалисти, представители на Обществения съвет и на ученическото самоуправление към училището.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца и ученици в образователно-възпитателния процес и има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца и ученици трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция.
3. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца и ученици за етичност в образователно-възпитателния процес.
4. Да насочва поведението и подпомага работещите с деца и ученици в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
5. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца и учениците: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

НОРМАТИВНА ОСНОВА :

Конвенцията на ООН за правата на детето; Европейската харта за правата на човека; Конституция на РБ; Закон за защита правата на детето; Закон за защита правата на човека; Закон за предучилищното и училищно образование; Стандарт за приобщаващо образование.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 (1) Етичният кодекс е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование.

2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик.

4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование.

5. Хуманизъм и толерантност.

(2) Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

(3) Етичният кодекс се поставя на видно място в училищната сграда.

(4) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.2. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.

Чл.3. (1) Етичният кодекс в 78. СУ „ Христо Смирненски“ има за цел:

1. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж.

2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност.

3. Да развие:

3.1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо

развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

3.2. Придобитите компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.

3.3. Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им.

3.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.

3.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие.

3.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.

3.7. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.

РАЗДЕЛ ВТОРИ
ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I - Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към ученици и родители

Чл. 4. Педагогическият специалист в 78. СУ „Христо Смирненски“ изпълнява задълженията си безпристрастно и непредубедено, като спазва принципа за равнопоставеност. В дейността си той се придържа строго към нормите, установени в настоящия Етичен кодекс.

Чл. 5. Педагогическият специалист в 78. СУ „Христо Смирненски“ е длъжен да опазва личната информация и данните на учениците и родителите.

Чл. 6. Педагогическият специалист в 78. СУ „Христо Смирненски“ е длъжен да:

1. основава професионалната си дейност на съвременните знания за детското

развитие и индивидуалните особености на всеки ученик;

2. осъзнава, че всеки ученик представлява неповторима личност;
3. съдейства за създаване на безопасна и здравословна среда, осигуряваща социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците;
4. гарантира правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички занимаващи го въпроси;
5. осигурява на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование;
6. избягва напълно практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите;
7. познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие - физическо, сексуално или вербално, тормоз, емоционално малтретиране или занемаряване;
8. уведомява ръководството на 78. СУ „Христо Смирненски“ и органите за закрила на детето при съмнение за малтретиране на ученик и следи дали са предприети необходимите мерки;
9. когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето;
10. когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

Глава II - Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към семейството

Чл. 7. Педагогическият специалист е длъжен да :

1. подпомага семейството при отглеждането и възпитанието на децата;
2. зачита достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и

убеждения;

3. уважава ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца;
4. зачита правото на семейството да бъде информирано и приобщено към процеса на работа с детето;
5. информира родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не позволява и не допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето;
6. избягва отношения с членове на семейството, които го облагодетелстват лично;
7. осигурява поверителност на информацията, засягаща правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране, лоша грижа или риск за благополучието на детето;
8. споделя наблюденията си за детето с цел всички засегнати страни да могат да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от пристрастие, в случаите на конфликт между членовете на семейството.

Глава III - Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към колегите

Чл. 8. Педагогическият специалист е длъжен да:

1. изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност и дава пример за това с поведението си;
2. обменя информация и ресурси, които се отнасят към благополучието и закрилата на правата на детето;
3. работи за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, както и авторитета на 78. СУ „Христо Смирненски“;
4. уважава мнението на колегите си от 78. СУ „Христо Смирненски“ и се съобразява с правото им на личен живот;
5. търси съдействието на непосредствения си ръководител при противоречия между колеги, които не могат да бъдат разрешени от самите тях.

Глава IV Родители

Чл.9. (1) Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;

2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

3. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;

4. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

5. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;

6. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

Чл.10. (1) Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в училището:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;

3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;

4. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;

5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

6. да участват в родителските срещи;

7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг

педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

(2) Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1 от ЗПУО, както и в самостоятелна организация, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5 от ЗПУО, да осигурят необходимите условия за обучение, познавателни книжки, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

Глава V - Обществен съвет

Чл.11. Създава се на основание чл. 265 от ЗПУО

(1) С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

(2) Обществеият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението им.

(3) Обществеият съвет в училището:

1. одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението й;

2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и т. 9 от ЗПУО и при обсъждане на избора на ученически униформи;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване - за училищата и инспектирането на училището;

4. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

(4) При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет.

При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ - КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 12. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

Чл. 13. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

Чл. 14. Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл. 15. Комисията по етика разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл. 16. Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 17. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл.18. Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

Чл. 19. При установено неспазване на този кодекс Комисията предлага санкции.

Чл. 20. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ от предложение на санкции.

Чл. 21. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред педагогическия съвет на училището.

Чл. 22. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, педагогическите специалисти и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение: неспазване на действащото законодателство; неспазване на вътрешноучилищните разпоредби; действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището; грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини; прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на

учебното заведение, допуснати във и извън училището; прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

Чл. 23. Наблюдението и докладването на посочените в чл. 22 нарушения да се извършват по две направления: вътрешно докладване – от педагогически и непедагогически персонал и външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

Чл. 24. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник на училището и в регистър за подаване насигнали.

Чл. 25. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора и в състав от представители на ръководството, педагогически и непедагогически персонал.

Чл. 26. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл. 27. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл. 28. Комисията взема решения с явно гласуване и със съгласието на повече от половината членове.

Чл. 29. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

Чл. 30. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл. 31. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

Чл. 32. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

Чл. 33. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл. 34. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 35. (1) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.

(2) Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(3) Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.

Чл. 36. Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

Чл. 37. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл. 38. Служителят не трябва допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. **1.** Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

§. **2.** При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за дейността на училището.

§. **3.** При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

§. **4.** Настоящият етичен кодекс е приет на заседание на Педагогическия съвет № 16 от 09.09.2026 г. Той е отворен документ , подлежащ на развитие и обогатяване.